

**ДЕЛ ОД МОНОГРАФИЈАТА „ВО ЧЕСТ НА СВЕТИТЕ КИРИЛ И МЕТОДИЈ“ ОД Д-Р
ВЕРА СТОЈЧЕВСКА – АНТИК И СЛАВЕ НИКОЛОВСКИ – КАТИН**

По смртта на браќата светители Кирил и Методиј, нивниот најран забележан светителски ореол се среќава во синаксарот на Асемановото евангелие. Ова изборно евангелие е датирано различно, но за најран датум се смета крајот на X век. Ова говори дека нивниот култ бил рано оформен и веќе влезен како канонизиран непосредно по нивната смрт. Нивната светителска традиција се пренесувала во словенските земји, па и пошироко. Европа била запозната со нивната епохална дејност.

На 30 септември 1880 година, папата Лав XIII посебно го апострофира и прошири нивниот култ со Енцикличното послание „*Grande Munus*“. Со ова послание нивниот култ посебно беше нагласен во Европа.

Папата Павле VI, со Апостолското послание „*Pacis nuntius*“, од 24 октомври 1964 година го прогласи свети Бенедикт за покровител на Европа. На 31 декември 1980 година, папата Јован Павле II го издаде Апостолското послание „*Egregiae Virtutis*“, со кое ги прогласи светите Кирил

и Методиј за сопокровители на Европа, заедно со светиот Бенедикт. Со ова писмо вниманието на Европа се сврте кон свети Бенедикт и кон светите Кирил и Методиј.

На 2 јуни 1985 година, папата Јован Павле II го издаде Енцикличното Послание за словенските апостоли, упатено до сите епископи, свештеници, монашки заедници и до сите христијани, во спомен на евангелизаторското дело на светите Кирил и Методиј. Во него папата го нагласува нивното епохално дело, евангелизаторското слово меѓу Славените, нивните настојувања за заеднички братски живот, за почитувањето на достоинството на секој народ, заради што и нивната слава се разлеа надалеку.

Не случајно папата Јован VIII во далечната 880 година ја одобри употребата на словенскиот јазик во богослужбата, преведена од светите браќа. Ова послание е по повод 1100-годишнината од смртта на Методиј, со што папата Јован Павле II се осврнува на најважните пунктови од нивниот апостолски, просветителски и творечки пат.

Оваа енциклика е преведена на повеќе јазици, а на македонски гласи: „*Енциклично послание за словенските апостоли од врховниот архијереј папата Јован Павле II*“.

Енцикликата од 1980 година гласи: „*Litterae apostolicae ss. Cyril/us et Methodius, totius Europae caelestes apud* *deum*
compatroni
a SITTO
Pontifice notu proprio constituuntur“.

Комплетниот италијански печат им даде значајно место на вестите за високиот ранг на светите Кирил и Методиј.

Рим

Денот на свети Кирил и Методиј, на 28 ноември 1985 година во Брисел свечено беше прославена 1100-годишнината од смртта на Методиј, во организација на „*Institut Libre Marie Haps*”,
Конгресната палата, сала Бенелукс.

ВО

Свечениот пленарен собир го отвори К. Ј. Верлеј со рефератот: „*Европеизација и*

екуменизмот на Кирил и Методиј,^[1]

а втор настапи П. Девос. Од Република Македонија учествуваше Вера Стојчевска-Антиќ, со реферат за датирањето на некои словенски ракописи од раниот период на писменоста. Ф. Ј. Томсон говореше на тема за старословенските преводи, а М. В. Паријс за светите Кирил и Методиј.

Нашиот претставник проф. В. Стојчевска-Антиќ го запозна Универзитетот во Брисел и членовите на Славистичката катедра. Во Институтот контактираше со А. Ј. Фаниел, кој предава руски јазик и литература и кој повеќе пати потоа гостувал на Семинарот за македонски јазик, литература и култура во Скопје и Охрид.

Прочитаните реферати се објавени во "Langage l'homme (Institut Libre Marie Haps, Bruhelles vol. 21/1986).^[2]

Директор на Институтот бешегоспоѓата Ц. Голоши-Жиблет.

Стјепан Антолјак и Бранко Панов: „Средновековна Македонија“, том I-III, издавач „Мисла“, Скопје 1985.

Публикацијата „Средновековна Македонија“ опфаќа три тома. Во обемот содржина се застапени монографии, статии и други позначајни научни трудови. Истите автори ги имаат пишувано во периодот од 1958 до 1983 година. Поголемиот број од трудовите се објавени низ страниците на повеќе списанија, зборници и други публикации, а дел од нив за првпат се објавуваат овде. Ова импозантно издание содржи поширок преглед на македонското културно и историско минато. Опфатен е периодот од населувањето на Славените во Македонија до првите векови на османлиското владеење, т.е. периодот меѓу VI и XVI век.

Наум Охридски. „Научен зборник“, издавач Историски архив-Охрид, Охрид 1985, стр. 1-130.

Овој научен зборник посветен на Наум Охридски, претставник на првата генерација кирилometодиеви ученици, содржи десет научни прилози од исто толку научни истражувачи. Како што ќе биде забележано и во воведниот дел на Зборникот, главна иницијатива за неговото составување е „да внесе нови светлини во една одамна

присутна празнина во научната литература - делото на Наум Охридски и севкупните традиции на неговиот манастирски комплекс".

Содржински, прилозите се одинтердисциплинарен карактер и опфаќаат дотични истражувања од областа на лингвистиката, историјата, книжевноста, ликовната уметност, архитектурата, палеографијата, археологијата и психијатријата.

Јован Белчовски, „Автокефалноста на Македонската православна црква“, „Студентски збор“, Скопје 1986.

Овој труд е пресек на историјата на Македонската православна црква од времето на Самоил до ден-денес.

Продолжува

□ Пишува: **СЛАВЕ КАТИН**